

Brüsszel, 2026. július 1.
(OR. en)

11287/26

Intézményközi referenciaszám:
2025/0268 (NLE)

ATO 34
CADREFIN 318

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2026. június 29.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 10568/26

Tárgy: Javaslat – A TANÁCS RENDELETE a litvániai Ignalina atomerőmű
leszerelését segítő, a 2028–2034 közötti időszakra szóló támogatási
program létrehozásáról és az (EU) 2021/101 rendelet hatályon kívül
helyezéséről
– Részleges általános megközelítés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő, a 2028–2034 közötti időszakra szóló támogatási program létrehozásáról és az (EU) 2021/101 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatra vonatkozóan a Tanács (Foglalkoztatás, Szociálpolitika, Egészségügy és Fogyasztóvédelem) 2026. június 29-i ülésén kialakított részleges általános megközelítés szövegét.

2025/0268 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő, a 2028–2034 közötti időszakra szóló támogatási program létrehozásáról és az (EU) 2021/101 rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel a 2003. évi csatlakozási okmányra és különösen annak 56. cikkére, valamint az ahhoz csatolt 4. jegyzőkönyv 3. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A 2003. évi csatlakozási okmányhoz¹ csatolt, az Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyvben Litvánia kötelezte magát arra, hogy 2004. december 31-ig, illetve 2009. december 31-ig leállítja az Ignalina atomerőmű 1. és 2. blokkját, valamint ezt követően leszereli az említett blokkokat.
- (2) A csatlakozási okmányban vállalt kötelezettségeinek megfelelően és az Unió támogatásával Litvánia határidőre leállította a két blokkot és jelentős előrelépést tett azok leszerelése terén. A sugárzásveszély szintjének folyamatos csökkentéséhez további munkálatok elvégzésére van szükség. A rendelkezésre álló becslések szerint 2027 után további pénzügyi forrásokra lesz szükség e cél megvalósításához.

¹ HL L 236., 2003.9.23., 944. o., ELI:
http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) Az e rendelet hatálya alá tartozó atomerőmű leszerelését a nukleáris biztonságra vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2009/71/Euratom tanácsi irányelvvel² és a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2011/70/Euratom tanácsi irányelvvel³ összhangban kell megvalósítani. E jogszabályok értelmében a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése iránti végső felelősség Litvániáé.
- (4) Elismerve, hogy a Szovjetuniótól örökölt két 1 500 MW teljesítményű RBMK reaktorral rendelkező Ignalina atomerőmű idő előtti leállítása és az azt követő leszerelése példa nélküli, és Litvánia számára kivételes pénzügyi terhet jelentett, amely az ország méretével és gazdasági erejével nem áll arányban, a 2003. évi csatlakozási okmány 4. jegyzőkönyve leszögezte, hogy a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program (a továbbiakban: a program) keretében biztosított uniós támogatásnak zavartalanul folytatódnia kell és a 2006 utáni időszakra is meghosszabbításra kerül, a következő pénzügyi terv időszakára.
- (5) [Ez a rendelet meghatározza a program indikatív pénzügyi keretösszegét.]
- (6) A program végrehajtása során biztosítani kell annak következetességét, összhangját és szinergiáit más uniós szakpolitikákkal és programokkal, különösen a [XXX] tanácsi rendelettel⁴ létrehozott Nukleáris Biztonsági Együttműködési és Leszerelési Eszközzel.

² A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ A TANÁCS (EU) .../... RENDELETE a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó Nukleáris Biztonsági Együttműködési és Leszerelési Eszköz létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2021/100 és az (Euratom) 2021/948 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL, ..., ..., ELI: ...).

- (7) A közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyorsan változó gazdasági, társadalmi és geopolitikai környezetben rugalmasabb többéves pénzügyi keretre és uniós kiadási programokra van szükség. E célból, a program célkitűzéseivel összhangban, valamint garantálva a 2028–2034-es időszakra vonatkozó költségvetési juttatás teljesítését és a kellő kiszámíthatóságot a költségvetés végrehajtásához, a finanszírozásnak megfelelően figyelembe kell vennie a Bizottság által közzétett vonatkozó dokumentumokban, az Európai Parlament állásfoglalásaiban és a tanácsi következtetéseken meghatározott változó szakpolitikai igényeket és uniós prioritásokat.
- (8) A programra alkalmazandó az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵. A rendelet megállapítja az Európai Unió általános költségvetésének végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a nem pénzügyi adományokra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi támogatásokra, a pénzügyi eszközökre és a költségvetési biztosítékokra – vonatkozó szabályokat.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2059, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁶, a 2988/95/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁷, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁸ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁹ összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁰ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más jogellenes tevékenységeket. Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o., <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9A) Az uniós források felhasználásába vetett közbizalom fenntartása érdekében a programot az uniós források felhasználása tekintetében megvalósuló teljes átláthatóság és elszámoltathatóság mellett kell végrehajtani. A végrehajtás egyes szakaszainak alapjául szolgáló összes pénzügyi igényt átlátható módon dokumentálni és indokolni kell.
- (10) [A programot az (EU) [XXX] európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹¹ [teljesítménymérési rendelet] összhangban kell végrehajtani, amely megállapítja a kiadások nyomon követésére és a költségvetés teljesítménymérési keretére vonatkozó szabályokat, ideértve az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 33. cikke (2) bekezdésének d) és f) pontjában említett, jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek, illetve a nemek közötti egyenlőség elvének egységes alkalmazását biztosító szabályokat, az uniós programok és tevékenységek teljesítményének nyomon követésére és jelentésére vonatkozó szabályokat, az uniós finanszírozási portál létrehozására vonatkozó szabályokat, a programok értékelésére vonatkozó szabályokat, valamint az összes uniós programra alkalmazandó egyéb horizontális rendelkezéseket, például a tájékoztatásra, a kommunikációra és a láthatóságra vonatkozó rendelkezéseket.]
- (11) Ez a rendelet nem befolyásolja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. és 108. cikke alapján lefolytatott, esetleges jövőbeli állami támogatásokkal kapcsolatos eljárások eredményét.
- (12) Az e rendelet szerinti finanszírozásnak a leszerelés biztonsági célkitűzéseit végrehajtó tevékenységekre kell összpontosulnia.

¹¹ HL L [...], [...], [...]. o.

- (13) A programnak magában kell foglalnia az ismeretek létrehozását és a tapasztalatok megosztását azzal a céllal, hogy az Unión belül tartsa ezeket az ismereteket és szakértelmet az ipari versenyképességének, technológiai szuverenitásának és stratégiai autonómiájának a nukleáris leszerelési ágazatban való megerősítése érdekében. A program keretében a nukleáris leszerelési folyamattal és a hulladékgazdálkodással kapcsolatban szerzett ismereteket, tapasztalatokat és levont tanulságokat a Bizottságnak a Közös Kutatóközpont (JRC) telephelyein található nukleáris létesítményeivel koordinálva és szinergiában terjeszteni kell az Unióban és azon kívül, adott esetben harmadik országokkal is, az uniós szakpolitikával és célkitűzésekkel összhangban, mivel ezek az intézkedések biztosítják a legnagyobb uniós hozzáadott értéket, továbbá hozzájárulnak a munkavállalók és a lakosság biztonságához, valamint a környezet védelméhez. Az együttműködés hatókörét, folyamatát és gazdasági vonatkozásait a többéves munkaprogramokban kell részletezni, és azokra a tagállamok közötti, vagy a tagállamok és a Bizottság között létrejött megállapodások is vonatkozhatnak.
- (13A) A programnak a leszerelési tevékenységekben részt vevő munkavállalók, a lakosság és a környezet tekintetében a legmagasabb szintű sugárvédelmi előírásokat kell biztosítani, beleértve az egészségügyi és biztonsági intézkedéseket, a készségfejlesztést és a tisztességes munkafeltételeket, teljes mértékben tiszteletben tartva az uniós jogszabályokat, előírásokat és az elővigyázatosság elvét. Tekintettel a nukleáris létesítményekkel és a radioaktív hulladék kezelésével kapcsolatos potenciálisan súlyos és hosszú távú kockázatokra, a program szerinti valamennyi tevékenység esetében el kell kerülni, hogy indokolatlan terheket rójon a jövő generációira.

- (14) A JRC-nek koordinált módon elő kell segítenie az nukleáris létesítmények leszerelésével kapcsolatos ismeretek terjesztését a különböző uniós érdekelt felek között, például a következők révén: az Unióban végzett piacelemzések, valamint az ismeretek iránti uniós igények áttekintése és értékelése, az együttműködés lehetséges irányainak, az érdekelt feleknek és azoknak a területeknek a beazonosítása, ahol a program végrehajtása során létrehozott ismeretek a legnagyobb hozzáadott értéket nyújtják, valamint az ismeretek megosztására szolgáló formátumok kidolgozása. A létrehozott ismeretek terjesztését a JRC-nek kell finanszíroznia. A tagállamoknak lehetőséget kell adni arra, hogy kezdeményezzék az ismeretek terjesztését célzó kapcsolatok és információcserék kialakítását. Az ilyen információcserék adott esetben harmadik országokat is érinthetnek, az Unió stratégiai érdekeihez és prioritásaihoz illeszkedve, összhangban a(z) [XXX] európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² [Globális Európa] és az [XXX] tanácsi rendelet¹³ [a Nukleáris Biztonsági Együttműködési és Leszerelési Eszközzel] alapján végrehajtott intézkedésekkel és azokat kiegészítve. A program keretében keletkezett ismereteknek elsősorban az uniós kapacitásokat kell megerősíteniük. Az Unión kívüli terjesztés során biztosítani kell az Unió biztonsági érdekeinek, szellemi tulajdonának, az információi érzékenységének és bizalmas jellegének, valamint a technológiai vezető szerepének megfelelő védelmét.
- (15) Az Ignalina atomerőmű leszerelését – a biztonság és a lehető legnagyobb hatékonyság garantálása érdekében – az elérhető legjobb műszaki szakértelem igénybevételével kell végrehajtani, kellő figyelmet fordítva a leszerelendő létesítmények jellegére és technológiai jellemzőire, figyelembe véve a legjobb európai és nemzetközi gyakorlatokat, biztosítandó a leszerelési tevékenységek hatékony végrehajtását.

¹² HL L [...], [...], [...]. o.

¹³ HL L [...], [...], [...]. o.

- (16) Az Ignalina atomerőmű leszerelési tevékenységeiben részt vevő munkaerő arányos csökkentése és átszervezése révén optimalizálni kell a program végrehajtásának hatékonyságát. Tekintettel a [2028–2034-ben] elvégzendő bontási tevékenységekre, valamint tekintettel arra, hogy az Ignalina atomerőmű úgy döntött, hogy kiszervezi a reaktorakna központi zónáinak teljes bontását, azt kell célul kitűzni, hogy a leszerelési tevékenységekben részt vevő munkaerő létszáma a 2024 végi teljes munkaidős egyenértékhez (FTE) képest egyharmaddal csökkenjen. A munkaerő-átszervezés és a kiszervezési folyamat által érintett munkavállalók számára adott esetben célzott hozzáférést lehet biztosítani átképzési, továbbképzési és átcsoportosítási lehetőségekhez.
- (17) Annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az e rendelet keretében elkülönített támogatás legnagyobb uniós hozzáadott értékét, Litvániának és a Bizottságnak gondoskodnia kell a leszerelési folyamat alakulásának hatékony nyomon követéséről és ellenőrzéséről, jöllehet a leszerelésért a végső felelősség Litvániát terheli. A nyomon követés és az ellenőrzés magában foglalja az előrehaladás hatékony mérését és szükség esetén korrekciós intézkedések meghozatalát. E célból létrejött egy nyomonkövetési és tájékoztatási feladatokat ellátó bizottság, amelynek társelnöki tisztét a Bizottság és Litvánia egy-egy képviselője látja el a munkaprogramokban meghatározottak szerint.
- (18) Lehetővé kell tenni a programhoz elkülönített előirányzatok összegének a végrehajtási jelentésben szereplő eredmények alapján történő felülvizsgálatát.

- (19) Az e rendelet alapján társfinanszírozott tevékenységeket a Litvánia által az 1369/2013/Euratom rendelet¹⁴ alapján benyújtott leszerelési tervben és annak későbbi felülvizsgálataiban meghatározott határokon belül kell azonosítani. A leszerelési terv meghatározza a program hatókörét, a leszereléssel elérni kívánt végállapotot, valamint a leszerelés végső dátumát; tartalmazza a leszereléshez szükséges tevékenységeket, ezek ütemtervét, költségeit, valamint a szükséges emberi erőforrásokat. Adott esetben, a litván jog rendelkezéseivel összhangban vagy rövidebb időn belül, a terv tartalmát befolyásoló bármely jelentős esemény esetén Litvániának aktualizált leszerelési tervet kell benyújtania a Bizottsághoz, hogy az a többéves munkaprogramok elkészítése során azt figyelembe vegye.
- (20) A program szerinti tevékenységeket az Unió és Litvánia közös finanszírozásával kell lefolytatni. Az Unió által biztosított társfinanszírozás felső határértékét az elődprogramok során kialakított társfinanszírozási gyakorlatnak megfelelően kell meghatározni. A hasonló uniós programoknál alkalmazott gyakorlatot és Litvánia gazdasági megerősödését figyelembe véve a program kezdetétől az e rendelet keretében finanszírozott tevékenységek végrehajtásának végéig [az uniós társfinanszírozási arányt az elszámolható költségek legfeljebb 86 %-ában kell megállapítani.] A fennmaradó társfinanszírozást Litvánia, valamint az Unió általános költségvetésétől eltérő források – így például nemzetközi pénzügyi szervezetek és más adományozók – biztosítják.
- (21) Kellően figyelembe vették a 22/2016. sz. számvevőszéki különjelentést¹⁵, annak ajánlásait és a Bizottság választát.
- (21A) A Tanács nyugtázta a litvániai Ignalina atomerőmű nukleáris leszerelését segítő támogatási program (Ignalina-program) létrehozásáról és az (EU) 2021/101 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletjavaslatról szóló [...] európai parlamenti jogalkotási állásfoglalást.

¹⁴ A Tanács 1369/2013/Euratom rendelete és a Tanács (EU) 2021/101 rendelete a litvániai atomerőművek leszerelését segítő támogatási programhoz nyújtott uniós támogatásról (HL L 346., 2013.12.20., 7. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ 22/2016. sz. különjelentés – „A litvániai, bulgáriai és szlovákiai atomerőművek leszerelését támogató uniós programok: 2011 óta történt némi előrelépés, de még jelentős kihívások előtt állunk”, Európai Számvevőszék.

- (22) A program a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv szerinti litván nemzeti program hatálya alá tartozik.
- (23) A program végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁶ megfelelően kell gyakorolni.
- (24) Az uniós finanszírozás e rendeletben meghatározott végrehajtási módszereit és formáit annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek biztosítani a tevékenységek egyedi célkitűzéseinek teljesülését és az eredmények elérését, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terhet és a szabályok be nem tartásának várható kockázatait. Ennek keretében mérlegelni kell az egyösszegű átalányok, a százalékos átalányok és az egységköltségek, valamint a költségfüggetlen finanszírozás alkalmazását az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 125. cikkének (1) bekezdése a) pontjában említettek szerint.
- (25) A program a 2021. január 1-jétől 2027. december 31-ig tartó időszakra az (EU) 2021/101 rendelettel létrehozott program helyébe lép. Az említett rendelet ezért hatályát veszti,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a rendelet létrehozza a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási programot (a továbbiakban: a program) [a 2028. január 1-jétől 2034. december 31-ig tartó időszakra].
- (2) Ez a rendelet továbbá megállapítja a program célkitűzéseit, a [2028. január 1-jétől 2034. december 31-ig tartó időszakra szóló] költségvetését, az uniós finanszírozás formáit és az ilyen finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „leszerelés”: azon adminisztratív és technikai intézkedések, amelyek lehetővé teszik egy nukleáris létesítmény szabályozói ellenőrzés alól való részleges vagy teljes kivonását, és amelyek célja a lakosság és a környezet hosszú távú védelmének biztosítása, ideértve az anyagokban és a nukleáris létesítmény telephelyén található reziduális radionuklidok szintjének csökkentését is;
2. „leszerelési terv”: a javasolt leszerelésről részletes információkat tartalmazó dokumentum, amely kiterjed a következőkre: a kiválasztott leszerelési stratégia; a leszerelési tevékenységek ütemterve, típusa és sorrendje; az alkalmazott hulladékgazdálkodási stratégia, ideértve a felszabadítást is; a javasolt végállapot; a leszerelés során keletkező hulladék tárolása és végleges elhelyezése; a leszerelés időkerete; a leszerelés teljes megvalósítására vonatkozó költségbecslések; valamint a célkitűzések, a várt eredmények, a mérőföldkövek, a céldátumok, továbbá a kapcsolódó fő teljesítménymutatók, köztük adott esetben a megtermelt értéken alapuló mutatók. A tervet a nukleáris létesítmény engedélyese készíti el, és az megjelenik a többéves munkaprogramban is.

A program célkitűzései

- (1) A program általános célkitűzései a következők:
- a) Litvánia támogatása az Ignalina atomerőmű leszerelésének végrehajtásában, különös hangsúlyt fektetve a sugárzásbiztonsági kihívások kezelésére és a programvégrehajtás hatékonyságának a munkaerő arányos csökkentése és átszervezése révén történő optimalizálására;
 - b) a nukleáris létesítmény leszerelési folyamatával és a leszerelési tevékenységekből származó radioaktív hulladék kezelésével kapcsolatos ismeretek bővítése, a leszereléssel és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos irányítási kérdésekre, a bevált vezetői gyakorlatokra, a technológiai kihívásokra, valamint – ha megvalósítható – a munkavállalóknak és a lakosságnak a leszerelési tevékenységekkel kapcsolatos egészségügyi és biztonsági protokolljaira vonatkozó explicit tudásanyagok kidolgozása, különös tekintettel a radioaktív anyagokból származó környezetszennyezés és káros egészségügyi hatások megelőzésére.

Az első albekezdés b) pontjában említett ismereteket a Nukleáris Biztonsági Együttműködési és Leszerelési Eszköz program keretében, az (Euratom) [XXX] rendelet [X]. cikkében meghatározottak szerint uniós szinten és azon túl is – adott esetben harmadik országokkal is, az uniós szakpolitikával és célkitűzésekkel összhangban – terjeszteni kell minden releváns területen, a potenciális uniós szinergiák kialakítása érdekében.

- (2) A Közös Kutatóközpont koordinálja az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett ismeretek strukturálását, továbbá a tagállamok körében és adott esetben harmadik országokkal – az uniós szakpolitikával és célkitűzésekkel összhangban – történő terjesztését, egyúttal biztosítva az Unió biztonsági érdekeinek, szellemi tulajdonának, az információi érzékenységeinek és bizalmas jellegének, valamint a technológiai vezető szerepének megfelelő védelmét. Ezeket a tevékenységeket a Nukleáris Biztonsági Együttműködési és Leszerelési Eszköz program keretében kell finanszírozni, és az Unió a támogatható költségek 100 %-át finanszírozza.
- (3) A program egyedi célkitűzése az, hogy a leszerelési tervvel összhangban megtörténjen az Igalina atomerőmű berendezéseinek és reaktoraknáinak lebontása és dekontaminálása, és az ezekhez kapcsolódó műszaki tevékenység, ideértve a leszerelési tevékenységekből származó radioaktív hulladék kezelését is, továbbá hogy folytatódjon a leszerelés során keletkezett és a korábbról visszamaradt hulladék biztonságos kezelése.
- (4) A program keretében végrehajtandó tevékenységek jegyzékét a melléklet tartalmazza. A Bizottság végrehajtási jogi aktusok révén részletesebben meghatározhatja a mellékletben felsorolt tevékenységek tartalmát a program célkitűzéseinek elérése érdekében. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 11. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

[4. cikk

Költségvetés

- (1) A programnak a 2028. január 1. és 2034. december 31. közötti időszakban történő végrehajtására szánt indikatív pénzügyi keretösszeg folyó árakon 678 000 000 EUR.
- (2) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő tevékenységekre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalások több évre elosztott éves részletekre bonthatók.

- (3) A szükséges kiadások fedezése és a program végéig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátásának lehetővé tétele érdekében előirányzatok vihetők be az Unió általános költségvetésébe 2034 után is.
- (4) Az e cikk (1) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeg és az 5. cikkben említett kiegészítő források összege felhasználható továbbá a program végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekre, szervezeti információtechnológiai rendszerekre és platformokra, tájékoztatási, kommunikációs és láthatósági tevékenységekre, ideértve az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációt, valamint minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási vagy személyzettel kapcsolatos kiadásra, amely a program irányításával kapcsolatban a Bizottságnál felmerül.]

5. cikk

Kiegészítő források

- (1) A tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi szervezetek vagy más harmadik felek kiegészítő pénzügyi vagy nem pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak a programhoz. A kiegészítő pénzügyi hozzájárulások az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 21. cikke (2) bekezdése a), d) vagy e) pontjának vagy 21. cikke (5) bekezdésének értelmében külső címzett bevételnek minősülnek.

- (2) A megosztott irányítás keretében a tagállamok részére allokált források a tagállamok kérésére a programhoz rendelkezhetők. A Bizottság az említett forrásokat az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 62. cikke (1) bekezdésének a) vagy c) pontjával összhangban közvetlenül vagy közvetve használja fel. Ezek a források kiegészítik az e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett összeget. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni. Amennyiben a Bizottság közvetlen vagy közvetett irányítás keretében jogi kötelezettségvállalással nem terhelte meg a programhoz így módon rendelt összegeket, a megfelelő le nem kötött összegek az érintett tagállam kérésére visszacsoportosíthatók az érintett egy vagy több forrásprogramba.

6. cikk

Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás

- (1) A programot más uniós programokkal szinergiában kell végrehajtani. A program keretében hozzájárulás nyújtható olyan intézkedésekhez, amelyek egy másik programból uniós hozzájárulásban részesültek. A megfelelő hozzájárulásra a vonatkozó uniós program szabályai alkalmazandók, illetve valamennyi hozzájárulásra egyetlen szabályrendszer alkalmazható, és az összes hozzájárulás egyetlen jogi kötelezettségvállalással is leköthető. Ha az uniós hozzájárulás alapját a támogatható költségek jelentik, az Unió általános költségvetéséből származó kumulatív támogatás nem haladhatja meg az intézkedés teljes elszámolható költségét, és kiszámítása a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumoknak megfelelően, arányosan történik.

- (2) A program szerinti odaítélési eljárásokat a tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi szervezetek vagy más harmadik felek („a közös odaítélési eljárásban részt vevő partnerek”) közösen is lefolytathatják közvetlen vagy közvetett irányítás keretében, feltéve, hogy biztosított az Unió pénzügyi érdekeinek védelme. Ezekre az eljárásokra egységes szabályrendszer alkalmazandó, és az eljárásoknak egységes jogi kötelezettségvállalások megkötését kell eredményezniük. E célból a közös odaítélési eljárásban részt vevő partnerek e rendelet 5. cikkével összhangban forrásokat bocsáthatnak a program rendelkezésére, vagy adott esetben az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban a partnerek megbízhatók az odaítélési eljárás végrehajtásával. A közös odaítélési eljárások során a közös odaítélési eljárásban részt vevő partnerek képviselői az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 153. cikkének (3) bekezdésében említett értékelőbizottság tagjai is lehetnek.

7. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) A programot az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban közvetlen irányítás vagy az említett rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervezetekkel közvetett irányítás keretében kell végrehajtani.
- (2) A program szerinti uniós finanszírozás az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelettel összhangban bármilyen formában – de különösen pénzdíjak, közbeszerzés és nem pénzügyi adományok formájában – nyújtható.

8. cikk

Támogathatóság

- (1) Kizárólag a 3. cikkben foglalt célkitűzéseket végrehajtó tevékenységek részesülhetnek uniós finanszírozásban.
- (2) Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 110. cikkében említett munkaprogramok tovább pontosíthatják az e rendeletben meghatározott támogathatósági feltételeket, vagy részletesebb támogathatósági feltételeket határozhatnak meg konkrét tevékenységek vonatkozásában, biztosítandó az e rendelet 3. cikkében meghatározott célkitűzések elérését.

9. cikk

Társfinanszírozási arányok

A programban [86] %-nál magasabb összesített uniós társfinanszírozási arány nem alkalmazható. A fennmaradó finanszírozást Litvánia, valamint az Unió általános költségvetésén kívüli további források biztosítják.

10. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani. A munkaprogramokat a 11. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.
- (2) A munkaprogramoknak tükrözniük kell az alkalmazandó leszerelési tervet, amely kiindulási alapul szolgál a program nyomon követéséhez és értékeléséhez.

11. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (3) Ha a bizottságnak írásbeli eljárás keretében kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül a bizottság elnöke úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.

12. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2021/101 rendelet 2028. január 1-jével hatályát veszti.

13. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az (EU) 2021/101 rendelet szerint megkezdett intézkedések folytatását vagy módosítását, és az utóbbi rendelet továbbra is alkalmazandó az érintett intézkedésekre azok lezárásáig.
- (2) A program pénzügyi keretösszegéből a program és az (EU) 2021/101 rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2028. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én.

a Tanács részéről

az elnök

MELLÉKLET

A Litvánia által az 1369/2013/Euratom rendelettel összhangban benyújtott leszerelési tervben és annak későbbi felülvizsgálataiban szereplő tevékenységek a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott egyedi célkitűzés alá tartoznak, és különösen a következőkre terjednek ki:

I. Reaktoraknak bontása:

1. a felső és alsó zónák (ún. R1, illetve R2 zónák) bontásának és szennyeződésmentesítésének befejezése;
2. a gőzszeperator dobok bontásának befejezése;
3. reaktormagok (ún. R3 zóna):
 - a) a bontási technológia megtervezése és engedélyezése;
 - b) a bontási berendezések beszerelése és üzembe állítása;
 - c) a reaktoraknak középső zónájának bontása és szennyeződésmentesítése a leszerelési tervvel összhangban; az előrehaladást az eltávolított anyagok mennyisége és típusa, valamint a megtermelt érték alapján kell mérni;
 - e) a reaktorhulladék átmeneti tárolására szolgáló létesítmény üzembe helyezése.

II. Az épületbontási program végrehajtása. Az e célkitűzés tekintetében elért előrehaladást az elbontott épületek mennyisége, valamint a megtermelt érték alapján kell mérni.

- III. Az Ignalina atomerőmű leszerelési programjának hatékonyságát optimalizálni kell, különösen az érintett munkaerő (munkavállalók) arányos csökkentése és átszervezése révén. Tekintettel a tervezett bontási tevékenységekre, valamint tekintettel arra, hogy az Ignalina atomerőmű úgy döntött, hogy kiszervezi a reaktorakna központi zónáinak teljes bontását, azt kell célul kitűzni, hogy a leszerelési tevékenységekben részt vevő munkaerő létszáma a 2024 végi teljes munkaidős egyenértékhez (FTE) képest egyharmaddal csökkenjen. Az átszervezés és a kiszervezési folyamat által érintett munkavállalók számára adott esetben célzott hozzáférést lehet biztosítani átképzési, továbbképzési és átcsoportosítási lehetőségekhez. Az előrehaladást a végrehajtási munkaprogramokban jóváhagyott egyedi fő teljesítménymutatók alapján kell mérni.
- IV. A leszerelés során keletkezett és a korábbról visszamaradt hulladékok biztonságos kezelése a tárolóba helyezésig vagy a végleges elhelyezésig (a hulladékkategóriától függően), ideértve a hulladékgazdálkodási infrastruktúra és a felszínhez közeli tároló teljes kiépítését is. Ezt a leszerelési tervnek megfelelően, annak végső felülvizsgálata szerint kell végrehajtani. Az előrehaladást a biztonságos tárolóba helyezett vagy véglegesen elhelyezett hulladékok mennyisége és típusa, valamint a megtermelt érték alapján kell mérni.
- V. A sugárveszély csökkentése. Az előrehaladást a tevékenységek és a létesítmény biztonsági felmérésével kell megállapítani, azonosítva a potenciális sugárterhelés elképzelhető módjait, és megbecsülve a potenciális sugárterhelés valószínűségét és mértékét.

A 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott egyedi célkitűzés nem terjed ki a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok mélységi geológiai tárolóban történő végleges elhelyezésére és a mélységi geológiai tároló megvalósításának finanszírozására.